

Sygn. Akt XVII AmE 214/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSR (del.) Jolanta Stasińska**

Protokolant: protokolant sądowy **Aleksandra Marczak**

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa „**Kopalnie (...) w B.**” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w **B.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania „**Kopalnie (...) w B.**” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w **B.** od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 18 kwietnia 2018 roku, Nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od „**Kopalnie (...) w B.**” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w **B.** na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR (del.) Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 214/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 18 kwietnia 2018 roku, numer (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r., poz. 220 z późn. zm.), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 i art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 17 maja 2017 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Kopalniom (...) w B. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r., orzekł, co następuje:

1. Kopalnie (...) w B. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (NIP: (...)) w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych w:

- B. (...), ul. (...),

• O. (...), ul. (...),

• N. (...), S.,

naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy,

2. za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył Kopalniom (...) w B. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, karę pieniężną w kwocie 20.340,00 zł.

Od wyżej wymienionej decyzji powód Kopalnie (...) w B. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. złożył odwołanie. Zaskarżył decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisów prawa:

1 art. 56 ust.1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne, poprzez przyjęcie, że powód podejmując decyzję o nie dostosowaniu się do wprowadzonych ograniczeń miał na względzie przede wszystkim uniknięcie strat, które poniósłby w przypadku dostosowania się do ograniczeń podczas gdy materiał zgromadzony w sprawie nie wskazuje, aby działanie powoda było celowe i zamierzone,

2 art. 56 ust. 6 ustawy Prawo Energetyczne, poprzez:

a) przyjęcie przy ocenie stopnia szkodliwości czynu swoistego rodzaju odpowiedzialności zbiorowej”(...) przy czym stopień szkodliwości czynu Odbiorcy winien być w tym przypadku rozpatrywanym także przy uwzględnieniu okoliczności niedostosowania się znacznej liczby innych odbiorców do wprowadzonych ograniczeń(...)”, pominięcia okoliczności przedstawionych przez powoda w toku postępowania, przyjęcia dla oceny stopnia szkodliwości czynu jedyne go miernika zagrożonego dobra – bezpieczeństwa sieci energetycznych, bezpieczeństwa energetycznego kraju – bez uwzględnienia udziału powoda w rynku odbiorców energii,

b) pominięcia w zupełności przy ocenie stopnia zawinienia wyjaśnień złożonych przez powoda w toku postępowania jak również pominięcie przy ocenie stopnia zawinienia okoliczności podnoszonej przez powoda a podkreślonej także przez pozwanego, że ostatecznie ograniczenie poboru energii miało miejsce ponad dwie dekady temu, w okresie, w którym nie obowiązywały obecne przepisy Prawa energetycznego

3 art. 56 ust. 6a ustawy Prawo Energetyczne, poprzez:

a) przyjęcie, że nie zachodzą w niniejszej sprawie przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary,

b) ocenę „znikomej społecznej szkodliwości czynu” poprzez przyzmat nie dostosowania się do ograniczeń w poborze energii przez innych odbiorców, kumulację tychże zachowań odbiorców, zastosowanie odpowiedzialności zbiorowej, przy czym wskazać trzeba, że każda ze spraw wszczętych przez pozwanego jest sprawą indywidualną,

c) zaniechania oceny „znikomej społecznej szkodliwości czynu” w sposób w jaki należy rozumieć ten zwrot uwzględniając wykładnię wypracowaną w prawie karnym,

d) przyjęcie, że dostosowanie się przez powoda do ograniczeń nie stanowi wypełnienia przesłanek z art. 56 ust. 6a pkt 2 i 3 Prawa energetycznego

Wskazując na powyższe wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kary ewentualnie o miarkowanie wysokości kary,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z kwotą 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej uiszczony od pełnomocnictwa procesowego.

W odwołaniu powód przyznał, że w okresie wymienionym w zaskarżonej decyzji stwierdzono w istocie pobory energii elektrycznej w punktach poboru opisanych w ww. decyzji, jednakże nie było to działanie zamierzone, a był to zbieg okoliczności. Pozwany w zupełności pominął wyjaśnienia powoda złożone w piśmie z dnia 2 czerwca 2017 roku. Wskazana przez pozwanego motywacja powoda niedostosowania się do obowiązku i uzasadniająca nałożenie kary nie znajduje oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym. W ocenie powoda pozwany w sposób błędny ocenił stopień szkodliwości czynu, oraz zarzucił pozwanemu zastosowania odpowiedzialności zbiorowej. Wskutek dokonania niewłaściwej oceny przesłanek pozwany nie zastosował odstąpienia od wymierzenia kary.

Pozwany wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji. Pozwany wskazał, iż powód dopuścił się zaniedbań na etapie planowania ograniczeń. Powyższe pozwany ustalił uwzględniając treść wyjaśnień powoda złożonych w toku postępowania administracyjnego. Pozwany zauważył również, że pomimo iż przepisy prawa nie nakładają na operatorów systemów dystrybucyjnych obowiązku indywidualnego informowania odbiorców o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej z treści informacji nadesłanej przez (...) wynika, że przedstawiciele (...) w pierwszych dniach wprowadzenia ograniczeń w poborze energii kontaktowali się lub podejmowali próby nawiązania kontaktu telefonicznego z odbiorcami objętymi planami ograniczeń w celu dodatkowego powiadomienia ich o wprowadzonych ograniczeniach, w tym, kontaktowano się telefonicznie z przedstawicielem powoda w dniu 10 sierpnia 2015 roku o godzinie 6:52.

W odniesieniu do kwestionowanej przez powoda wysokości nałożonej kary pieniężnej pozwany wskazał, że została ona obliczona z uwzględnieniem łącznego przekroczenia mocy, zaś podwojenie jej wysokości z tytułu sankcji nastąpiło w celu spełnienia wychowawczej i represyjnej funkcji kary pieniężnej. Pozwany podtrzymał również stanowisko, iż nie wystąpiły przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary z uwagi na znaczny stopień szkodliwości czynu wyrażający się w bezpośrednim wpływie popełnionego czynu przez powoda na bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego, a co się z tym wiąże w spowodowaniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju.

W piśmie przygotowawczym z dnia 13 września 2018 roku powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

W piśmie przygotowawczym z dnia 1 października 2018 roku pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Podniósł również, że powód jest zobowiązany do przestrzegania Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu odkrywkowego zakładu górniczego, w szczególności §73 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia. Wobec jego treści powód zobligowany był do posiadania na terenie zakładu dodatkowych urządzeń, które w czasie awarii jak również w czasie wprowadzenia ograniczeń powinny być wykorzystane w celu uniknięcia zagrożenia.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 roku wydały komunikat, iż w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

(dalej: „Prezes URE”) o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. (okoliczności bezsporne)

(...) w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. dostarczało Odbiorcy energię elektryczną:

- w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego przy ul. (...), (...)-(...) B. - na podstawie Umowy kompleksowej dostarczania energii elektrycznej nr (...) zawartej dnia 1 marca 2013 r. Zgodnie z § 4 ww. umowy, Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów, informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r., zostały przekazane Odbiorcy przez (...) w piśmie z dnia 15 lipca 2014 r. znak: (...)

- w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego przy ul. (...)w O. - na podstawie Umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji nr (...) zawartej dnia 6 czerwca 2009 r. Zgodnie z § 4 ww. umowy, Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów; informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r., zostały przekazane Odbiorcy przez (...) w piśmie z dnia 30 lipca 2014 r. znak: (...)

- w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w N. - S. - na podstawie Umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucyjnych nr (...) zawartej dnia 29 sierpnia 2006 r. Zgodnie z § 4 ww. umowy, Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów, informacje o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikające z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r., zostały przekazane Odbiorcy przez (...) w piśmie z dnia 30 lipca 2014 r. znak: (...)

(k. 20v, 23-31, 32-45, 46-58, 81, 87 akt adm.)

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), do której sieci Kopalnie (...) w B. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest przyłączona, pismami z dnia 10 maja 2016 r. o znaku (...) oraz z dnia 5 sierpnia 2016 r. o znaku(...), przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do obiektów Odbiorcy.

Z informacji przedstawionych Prezesowi URE przez (...), wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynika, że Odbiorca w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. przekroczył obowiązujące go -zgodnie z Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej - wartości poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania w następujący sposób:

- dla obiektu odbiorcy przy ul. (...), (...)-(...) B. w dniu 10 sierpnia 2015 r. łącznie 0,0441014 (MW w godzinie),

- dla obiektu odbiorcy przy ul. (...) w O., w dniu 10 sierpnia 2015 roku łącznie 0,004003 (MW w godzinie),

- dla obiektu odbiorcy zlokalizowanego w N. – S. w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 roku łącznie 6,732 (MW w godzinie),
łącznie dla w/w okresu odbiorca przekroczył 6,7801 (MW w godzinie)

(k 3-8 akt adm.)

W dniu 10 sierpnia 2015 roku odbiorca otrzymał informację od spółki (...) w prowadzonych ograniczeniach. Niedostosowanie się do ograniczenia poboru energii w dniu 11 sierpnia 2015 roku nastąpiło z powodu konieczności podtrzymania aparatury sterującej klimatyzacji, która nadzoruje produkcję mas bitumicznych. W dniu 11 sierpnia 2015 roku zarząd spółki podjął decyzję o zatrzymaniu produkcji około godziny 14:00. Po wprowadzonych ograniczeniach w sierpniu 2015 roku spółka wystąpiła o zmianę umów, w celu zagwarantowania mocy bezpiecznej. W jednej z kopalń wymieniono rejestrator mocy, zaś sztygarom elektrycznym zalecono słuchania komunikatów Programu 1 (...) w kwestii ewentualnych ograniczeń w poborze energii elektrycznej. Dotychczas nie zostały wprowadzone w spółce procedury i wytyczne na wypadek wprowadzenia ograniczeń, nie zostały w spółce wyznaczone osoby odpowiedzialne za uruchomienie takich procedur.

(zeznania świadka J. F. – k. 113-115).

Pismem z dnia 17 maja 2017 r. Prezes URE zawiadomił Odbiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej -wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się przez Odbiorcę do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności Odbiorca został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (k. 1-2 akt adm.)

Pismem z dnia 2 czerwca 2017 r. Odbiorca przesłał wymagane informacje i dokumenty wnosząc o odstąpienie o wymierzenia kary pieniężnej, umorzenie postępowania w sprawie. Odbiorca przyznał, iż doszło do przekroczeń w poborze energii wobec wprowadzonych ograniczeń, wskazał jednak również, że nie było to rozmyślne i świadome. Doszło bowiem po stronie odbiorcy do niewłaściwej interpretacji pojęcia mocy bezpiecznej podczas zawierania umowy z (...). Podniósł też, że wprowadzenie ograniczenia poboru energii nastąpiło nagle, bez przeprowadzenia żadnej kampanii informującej odbiorców o możliwości wystąpienia tak drastycznych ograniczeń w poborze mocy. Wskazał też, że spółka nie została wcześniej uprzedzona o istniejącym zagrożeniu przez sprzedawcę energii. Wskazano też działania naprawcze które zostały podjęte przez spółkę. (k. 14-17 akt adm.)

Po uprzednim wzywaniu Odbiorcy oraz (...) do nadesłania dodatkowych informacji i dokumentów zmierzających do wyjaśnienia sprawy a w szczególności do weryfikacji przedstawionych Prezesowi URE przez (...) danych dotyczących stopnia niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych ograniczeń, oraz o ustosunkowanie się (...) do twierdzeń odbiorcy, pismem z dnia 16 marca 2018 r. zawiadomiono Odbiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego. Odbiorca skorzystał z powyższego uprawnienia w dniu 29 marca 2018 roku. (k. 63, 64, 69, 90, 93 akt adm.)

Odbiorca w 2017 roku osiągnął przychód (...) zł. (k. 66-67 akt adm.)

W dniu 18 kwietnia 2018 roku Prezes URE wydał decyzję Nr (...) (k. 94-102 akt adm.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. F. z uwagi ich spójność. Wskazany świadek w sposób obszerny i szczegółowy przedstawił

okoliczności dotyczące niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, jak również o podjętych przez powoda działaniach naprawczych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne w przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. Zgodnie natomiast z ust. 6 Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców; zaś zgodnie z ust. 7, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Dalej wskazać należy, iż zgodnie z art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Z treści powyższego przepisu wynika, iż w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii do kompetencji OSP na mocy tej ustawy należało wprowadzenie ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii, na okres nie dłuższy niż 72 godziny. W dalszej kolejności ustawodawca przewidział, w treści art. 11d ust. 3 tej ustawy, iż w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Z przepisu tego wynika, że ustawodawca przyznał uprawnienie OSP do zastosowania środka w postaci wprowadzenia ograniczeń, jednak ograniczył swobodę w określeniu jego zakresu. Powyższe niewątpliwie skorelowane zostało z zasadą proporcjonalności, którą powinien kierować się OSP przy wprowadzaniu ograniczeń, z uwagi na możliwy skutek w postaci ograniczenia swobody działalności gospodarczej. Należy wskazać przy tym, iż art. 11 c jak również art. 11 d ustawy – Prawo energetyczne jest wynikiem implementacji postanowień dyrektywy 2005/89 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. dotyczącej działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych. Przyczyną powołania powyższych przepisów jest zatem dalsze doprecyzowanie działań jakie powinien podjąć OSP w związku z zaistnieniem (powstaniem i występowaniem) zagrożenia bezpieczeństwa dostawy energii Elektrycznej, jednym z nich jest wprowadzenie przedmiotowych ograniczeń, do których powód powinien był się zastosować. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 i 11 d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 oraz określająca możliwy zakres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle organicznym czasie i na ściśle określonym terytorium. Niewątpliwie zaś fakt „występowania zagrożenia” wynika wprost z treści komunikatu

OSP, w którym stwierdził „wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej”. W świetle powyższego OSP, w myśl powyższych regulacji prawnych wprowadziła przedmiotowe ograniczenia w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3, zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, zgodnie z treścią art. 11c ust.2 pkt 2 powołanej ustawy wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 ustawy – Prawo energetyczne. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust.7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

W świetle powyższego nieuzasadnione jest wnioskowanie powoda zawarte w piśmie z dnia 2 czerwca 2017 roku (na które powód powołał się w treści odwołania k. 11-14), iż nagłe wprowadzenie przez OSP przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w czasie „wystąpienia zagrożenia” tj. na podstawie art. 11d. ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, którego zakres czasowy i terytorialny został określony zgodnie z wymogami art. 11c ust. 2 pkt 2, bez przeprowadzenia „kampanii informującej odbiorców” powoduje zwolnienie powoda z odpowiedzialności, o której mowa w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne. Ponadto, zgodnie z treścią §12 ust. 2. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie I (...) o godzinie 7.55 i 19.55 oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach. Z powyższego wynika, iż brak było konieczności indywidualnego powiadomienia powoda o wprowadzonych przez OSP ograniczeniach. Pomimo tego, jak przyznał powód w treści wskazanego pisma oraz jak wynika z treści zeznań świadka oraz pisma (...) (k. 70-71 akt adm.) powód został powiadomiony telefonicznie w dniu 10 sierpnia 2015 roku w godzinach rannych, tj. o godzinie 6:52 oraz o konieczności śledzenia komunikatów Programu I (...).

Bezsporny był w niniejszej sprawie fakt niedostosowania się przez powoda do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 roku i przekroczenia przez powoda dopuszczalnego wówczas poboru mocy w łącznej wysokości: dla obiektu odbiorcy przy ul. (...), (...)-(...) B. w dniu 10 sierpnia 2015 r. łącznie 0,0441014 (MW w godzinie), dla obiektu odbiorcy przy ul. (...) w O., w dniu 10 sierpnia 2015 roku łącznie 0,004003 (MW w godzinie), dla obiektu odbiorcy zlokalizowanego w N. – S. w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 roku łącznie 6,732 (MW w godzinie), tj. łącznie dla w/w okresu powód przekroczył pobór mocy 6,7801 (MW w godzinie).

W dalszej kolejności wskazać należy, że powód nie należy do kręgu podmiotów, które w myśl §6 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, podlegają ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami. Zgodnie natomiast z treścią z §8 ust. 1 i 2 wskazanego Rozporządzenia operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 11 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne. Z treści dokumentów znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego (k. 20v, 23-31, 32-45, 46-58, 81, 87 akt adm.) wynika, że zapisy zawarte w planach ograniczeń oparte zostały o treść umów w zakresie mocy umownej i mocy bezpiecznej. Zatem, wskazane w planie ograniczeń wartości stanowiły pochodną wartości zwartych w umowach, których treść została ustalona przez obie strony.

Z tego względu, wskazane w planach ograniczeń wartości wynoszące: moc umowna dla obiektu zlokalizowanego przy ul. (...), (...)-(...) B., określona została na poziomie 0,320 MW (natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,00 MW); moc umowna dla obiektu zlokalizowanego przy ul. (...) w O., określona została na poziomie 0,400 MW (natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła 0,00 MW); moc umowna dla obiektu zlokalizowanego w N. - S., określona została na poziomie 1,300 MW (natomiast moc określona dla

20 stopnia zasilania wynosiła 0,200 MW), były dla powoda wiążące. Wskazać tu należy, że powód, który znał proces technologiczny swego zakładu, niedostatecznie współpracował na etapie zawierania przedmiotowych umów, nie zgłaszając uwag do ustalanych wartości w treści umowy, a następnie do przedstawionych powodowi planów ograniczeń, bądź nie przewidział wcześniej odpowiedniej procedury, której zastosowanie umożliwiłoby powodowi odpowiednie ograniczenie poboru energii w odpowiednim czasie, tj. w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku. Zauważyć tu bowiem należy okoliczność, że wskazywanie wartości minimalnej mocy bezpiecznej, obowiązującej przy 20 stopniu zasilania, determinowane jest treścią § 3 ust. 4 rozporządzenia, tj. nie może powodować w szczególności zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych, która to okoliczność ma szczególne znaczenie uwzględniając wskazany w odwołaniu przedmiot działalności powoda – kopalni surowców skalnych. Plan ograniczeń, w przypadku wprowadzonych ograniczeń, w odniesieniu do obiektu powoda – kopalni powinien zatem służyć możliwości dostosowania się do tych ograniczeń, bez powodowania zagrożeń o których mowa w treści § 3 ust. 4 rozporządzenia. Uczynienie temu zadość nie było jednak możliwe bez współpracy ze strony powoda przy ustalaniu wartości umownych, które to zadanie zostało zaniedbane przez powoda tj. przez osoby z kierownictwa zarządzające oddziałami powoda (k. 11-14 akt adm.). Istotnie bowiem, miał rację pozwany w treści pisma z dnia 1 października 2018 roku, że powód z uwagi na szczególny charakter działalności powinien był zadbać o odpowiedni system zabezpieczeń (k. 55-57), nie umniejszało to jednak uprawnienia powoda do ustalenia odpowiednich wartości, w szczególności mocy bezpiecznej, z której jednak powód na odpowiednim etapie nie skorzystał.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Jak już wyżej wskazano powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 roku przez OSP na podstawie 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Powyższe oznacza, że zaistniała przesłanka do nałożenia na powoda przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej. Wymierzenie na tej podstawie kary pieniężnej ma charakter obligatoryjny. W związku z tym, uzasadnione było nałożenie na powoda kary według treści art. 56 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne. Zgodnie z jego treścią (w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji) wysokość kary pieniężnej nałożonej na powoda nie przekroczyła 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...).

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Jedną z przesłanek koniecznych do zaistnienia możliwości zastosowania wyżej wymienionej instytucji jest znikomy stopień szkodliwości czynu. Powód twierdził, iż stopień szkodliwości jego czynu jest znikomy, zarzucając jednocześnie pozwanemu błędne ustalenia w tej mierze. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciążącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

Sąd podziela zdanie Prezesa URE, bowiem w niniejszej sprawie stopień społecznej szkodliwości czynu jest wyższy niż znikomy. W niniejszej sprawie, przy ocenie stopnia szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze zakres przekroczenia w dniu 10 sierpnia 2015 roku w trzech obiektach oraz w dniu 11 sierpnia 2015 roku w jednym obiekcie, łącznie o wartości: 6,7801 MW w godzinie. Powyższe wynika z faktu, iż powód nie stosując się do wprowadzonych ograniczeń, dokonując przekroczenia w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziałował negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne.

Skutkiem takiego działania każdego z odbiorców niestosującego się do wprowadzonych ograniczeń, w tym powoda, może być bowiem wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego systemu. Uwzględnienie tej okoliczności mylnie zatem ocenione zostało przez powoda, jako przyjęcie zbiorowej odpowiedzialności, zwłaszcza, że nałożona na powoda kara została ustalona w sposób adekwatny do przekroczeń jakich konkretnie powód się dopuścił. Powód podnosił również, że działanie powyższe nie było zamierzone, a jedynie było skutkiem zbiegu okoliczności. Faktem jest jednak okoliczność, iż przekroczenie poboru energii było rezultatem niedbalstwa jakiego powód dopuścił się na etapie planowania ograniczeń. Powyższe okoliczności świadczą o stopniu szkodliwości czynu powoda wyższym niż znikomy. Z tego względu przyjęcie, że szkodliwość czynu powoda była większa niż znikoma, uniemożliwiało odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie powołanego wyżej art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne.

Z treści złożonego przez powoda dokumentu wskazującego rozliczenie przychodów w 2017 roku (jako poprzedzającym rok w którym wydano zaskarżoną decyzję) wynika, iż powód w 2017 roku osiągnął przychód w wysokości (...)zł (k. 66-67 akt adm.). Mając powyższe na względzie oraz treść art. 56 ust.3 cytowanej wyżej ustawy przyjęć należało, iż nałożona na powoda kara w wysokości 20.340,00 zł jest znacznie niższa od limitu określonego treścią art. 56 ust.3 ustawy – Prawo energetyczne. Ponadto zauważenia wymaga okoliczność, iż wysokość kary, jak już wyżej wspomniano jest adekwatna do wysokości dokonanego przez powoda przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby, po zaokrągleniu w dół pełnych złotych (6,7801 MW x 3000 zł) zwłaszcza, iż wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 roku, którą dla celów represyjnych kary, podwoił z tytułu sankcji. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Ponadto wskazać należy, iż kara administracyjna nie stanowi odплаты za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (wyrok TK z dnia 31 marca 2008r., SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Powód w toku niniejszego postępowania nie wykazał, aby nałożona kara zachwiała jego płynność finansową. Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości, relatywnie niska i zarazem adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia i jego przyczyny, która tkwiła w zaniedbaniu powoda w postaci braku odpowiedniego współdziałania na etapie opracowania planu ograniczeń i ewentualnego braku odpowiedniej procedury, które uniemożliwiłyby zaistnienie przekroczeń poboru energii, wobec ustalonego planu ograniczeń, zwłaszcza, iż jak wynika z treści zeznań świadka powód podjął działanie naprawcze w postaci ustalenia nowych wartości umownych w celu umożliwienia zastosowania się do ewentualnych ograniczeń, jednak nie wprowadził procedur i wytycznych na wypadek wprowadzenia ograniczeń. Należało zatem przyjęć, iż kara w wysokości 20.340,00 zł będzie na tyle odczuwalna dla powoda, aby spełniła swoje funkcje represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem. Tym samym nieuzasadniony był wniosek powoda o miarkowanie nałożonej kary, gdyż oprócz adekwatności do zakresu stwierdzonego naruszenia, kara powinna również spełniać swoje cele prewencyjne.

Mając powyższe na względzie, Sąd na podstawie art. 479⁵³§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty postępowania po stronie pozwanego złożył się koszt zastępstwa procesowego w wysokości 720,00 zł.

SSR (del.) Jolanta Stasińska